

Beredskapsplan matfisk

Dokumentadministrator: Jørgen Gamst
Godkjent av: Jørgen Gamst

Gyldig fra: 19.01.2022
Revisjonsfrist: 19.01.2023

Revisjon: 1.16
ID: 1103

FORMÅL OG OMFANG

Denne plan skal være med på å redusere muligheten og minimere konsekvensene av en eventuell skade, havari eller rømming

ANSVAR

Den som oppdager situasjonen plikter å varsle i henhold til varslingsplan. Lokalitetsleder/produksjonsleder/kvalitetsleder/daglig leder har ansvar for videre oppfølging i henhold til varslingsplan og beredskapsplan.

SKADE PÅ MENNESKE

- Få oversikt over situasjonen
- Varsle 113 hvis skadeomfanget tilsier det.
- Om mulig frakt personen til flåten eller kaianlegg for å gi førstehjelp
- Varsle produksjonssjef / lokalitetsleder og evt. nabolokalitet for bistand.
- Produksjonssjef / lokalitetsleder varsler videre til daglig leder, kvalitetskoordinator, politi, arbeidstilsyn, forsikring osv.

Varsling:

Daglig leder	905 73 554 (Fredd Wilsgård)
Produksjonssjef Matfisk	954 83 689 (Martin Pedersen)
Kvalitetsleder	464 83 005 (Jørgen Gamst)

HAVARI OG RØMMING

HVORDAN OPPDAGE RØMMING

Hendelser som kan føre til rømming eller mistanke om rømming kan være:

- Det oppdages hull i not/hoppenett som er større enn den antatt minste fisken i merden
- Det observeres laks på utsiden av merden.
 - Det skal varsles selv om størrelsen på fisken ikke tilsvarer det vi har i anlegget.
- Dersom det observeres fremmed fisk inne i merden
- Hvis innfesting til hoppenettet er røket slik at nettet ligger i eller under vannkanten.

HÅNDTERING VED MISTANKE ELLER OPPDAGET RØMMING

- Ved havari eller rømming skal skadestedet sikres/ utbedres umiddelbart, såfremt vær og forhold tillater det:
- Ved hull i not forsøker man å dekke åpningen med avkastnot eller andre tilpassede notstykker umiddelbart, samtidig som dykker tilkalles.
- Opplining av not kan også være et tiltak for å stoppe en rømming der det er hull.
- Ved skadd flytekrage/ring skal den sikres så godt som mulig, i første omgang ved bruk av tau, blåser og flyteelementer. Fisken flyttes umiddelbart over i en ny merd. Vi har egen mobil fiskepumpe som kan gjøre jobben, alternativt brønnbåt.

OBS OBS!! Sikkerheten for mennesket går foran materielle verdier

GJENFANGST ETTER RØMMING

- Har man mistanke om eller registrert rømming skal gjenfangst umiddelbart igangsettes.
- Sikre anlegget for ytterligere rømminger, se ved rømming
- Starte gjenfangst av rømt fisk

- Garn og innsatsfaktorer vi har tilgang til:
- 200 garn – lagres i fôrlageret og kontainer for gjenfangstgarn i Torsken.
- Vi har avtalt at vi kan låne (gjensidig) gjenfangstgarn av våre oppdrettskollegaer på Senja.
- Vi disponerer totalt 6 båter som kan brukes til dette arbeidet
- En av eierne våre drifter eget serviceselskap (Havbruksservice) og vi har avtale med de om at de vil prioritere å bistå oss om en uønsket hendelse skulle oppstå.
- Vi kan avtale med personell om å kunne stille på jobb til alle døgnets tider ved behov
- For reparasjon/ utbedring av skade har vi alltid ekstra fortøyning og nøter på land
- Gjenfangst skal registreres på eget skjema

Røkting av gjenfangstgarn skal registreres daglig med tidspunkt for garnene er sjekket og antall fisk og evt andre dyrearter fanget. Oppstart og avslutning av gjenfangst skal meldes til Fiskeridirektoratet etter samråd med dem.

Kontakte lokale/regionale fiskere for å avtale med fiskerne om å drive gjenfangst og å kunne bruke garn.

Det skal etableres en mottaksstasjon ved landbase/kaianlegg hvor fisk som er fanget av andre kan samles slik at man unngår smitte inn til eget anlegg. Dette kan være seg fiskekar for oppbevaring av fanget fisk. Etter at det er avklart om det skal sendes inn prøver av fisken og når det er utført sendes resten av fiske til destruering.

VARSLINGSRUTINER

Ved mistanke om eller registrert rømming, fra eget eller andre anlegg skal Lokalitetsleder/Produksjonssjef varsles, samt Kvalitetsleder og Daglig leder.

Daglig leder, eller den han bemyndiger, varsler Fiskeridirektoratet <https://sikker.fiskeridir.no/minside/> og forsikringsselskap.

MERK: Det skal også varsles om hendelser som KAN ha medført rømming eller det er mistanke om rømming.

Varsling:

Ved havari/rømming varsles nærmeste overordnede umiddelbart.

Ved mistanke om rømming skal det registreres på fiskeridir.no/minside

Forsikringsselskapet	Gjensidige: 915 03100
Daglig leder	905 73 554 (Fredd Wilsgård)
Produksjonssjef Matfisk	954 83 689 (Martin Pedersen)
Kvalitetsleder	464 83 005 (Jørgen Gamst)

SYKDOM / MASSEDØD AV FISK

- Få oversikt over situasjonen og kontakt lokalitetsleder / produksjonssjef matfisk / daglig leder.
- Kontakt ved behov:
 - Dykker
 - Marin Helse
 - Mattilsynet
 - Akvaren
 - Ro-rederiet
- Dødfisken kvernes og ensileres fortløpende
- Ta med ekstra kar.
- Hvis vi ikke klarer å ta unna dødfisk med dødfiskhåv skal Lift-Up brukes. NRS Finnmark kan kontaktes hvis behov for flere Lift Up
- Kontakt ensilasjeselskap Akva Ren AS tlf. 77 71 11 70 for bestilling av ensilasjebåt.
- Kontakt søsterselskap og nabolokaliteter og få tak i ekstra båter ved behov
- Vurder om nødslakting skal skje på eget slakteri
- Dersom lokalitet må saneres skal fisken bedøves og avlives før den kvernes på lokalitet, dette har Akva Ren AS utstyr for å gjøre. Tlf. 77 71 11 70

SYKDOM / MASSEDØD TRIPLOID FISK

Ettersom vi har dispensasjoner for produksjon av triploid fisk har vi ekstra fokus på denne ved sykdom eller dødelighet.

- Få oversikt over situasjonen og kontakt produksjonssjef matfisk / daglig leder. (Se eller punktene over)

- Marin Helse og Mattilsynet SKAL varsles ved mistanke om sykdom eller massedød av triploid fisk.

Ved sykdomsutbrudd på den triploide fisken vil vi i samråd med fiskehelsetjenesten, Havbruksinstituttet og Mattilsynet vurdere nødslakting eller destruksjon av resterende fisk. Dette basert på sykdomsbildet til den levende fisken, som for eksempel at det er en kronisk uhelbredelig sykdom eller at smittefaren utgjør en trussel for resterende fisk i merden/anlegget.

VARSLINGSRUTINER

Ved utbrudd eller mistanke om sykdom og massedød på fisk

lokalitetsleder, produksjonssjef matfisk og daglig leder varsles umiddelbart.

Marin Helse skal varsles ved:

- økt dødelighet
- økning av svimere, eller brå og uforklarlig adferdsendring på fisk
- brått nedsatt appetitt
- store mengder alger eller maneter i sjøen, eller mistanke om dette

Produksjonssjef matfisk eller daglig leder kontakter Mattilsynet pr epost post@mattilsynet.no eller pr telefon 22400000

Varsling:

Ved sykdom/massedød varsles nærmeste overordnede umiddelbart.

Ved forøket dødelighet skal Mattilsynet varsles	22400000
Forsikringselskapet varsles	915 03100
MarinHelse	481 86 767 (Per Anton Sæther)
Daglig leder	905 73 554 (Fredd Wilsgård)
Produksjonssjef Matfisk	954 83 689 (Martin Pedersen)
Kvalitetsleder	464 83 005 (Jørgen Gamst)

VARSLING TIL REGIONAL BEREDSKAPSPLAN

Selskapet skal varsle Sekretariatet for Regional beredskapsplan på telefon 480 43 815 og på e-post ([KUPA- Team - Regional beredskapsplan](#)) ved følgende hendelser:

1. Økt risiko for dødelighet hos fisk på grunn av endringer i det marine miljøet

Eksempler på forhold som kan tyde på økt risiko:

- Unormal adferd hos fisken i perioder med sterk algeoppblomstring
- Store forekomster av maneter
- Informasjon om høy, plutselig innsettende dødelighet i anlegg i naboregioner.

2. Forøket dødelig på fisken som kan skyldes det marine miljø

Samme definisjon av forøket dødelighet som i egen beredskapsplan.

Varslet skal inneholde informasjon om:

- Årsaken til varsling (økt risiko/faktisk dødelighet)
- Lokalitet(er) involvert
- Kontaktperson for ytterligere informasjon (navn, telefon og e-post)

KAPASITETER OG BESTE PRAKSIS

Beredskap tilførsel av oksygenrikt vann i merd:

- I samråd med lokalitetsleder vurdere situasjonen og evt. andre tiltak før avgjørelse om evt. bruk av propellvann tas.
- Vurder vær og straumforhold på lokaliteten for best plassering av båt med tanke på straumtilførsel fra propell til not.
- Sørg for at luseskjørt løftes eller fjernes.
- Legg båten med hekken mot nota i samme retning som straumen går
- Bruk og fest lange tamper på 1-2 meter slik at båten ikke blir liggende inn mot nota
- Koble til motoren slik at propellstraumen går inn mot nota og friskt oksygenrikt vann tilføres nota

- Vurder fiskens oppførsel
- Følg med på oksygenverdiene i nota
- I tillegg har vi 2 oksygentromler som kan tilsette oksygen direkte i merd.

OBS!! MS Julie Sofie har ikke propellgrind så her kreves ekstra oppmerksomhet.

Ekstra tiltak for å hindre smitte ved utbrudd:

- Begrens trafikk til og fra smittede merder til et minimum, men allikevel slik at daglig dødfiskopptak og evt. annet smittereduserende tiltak kan utføres.
- Bruk helst egen arbeidsbåt til smittet lokalitet.
- Tøm arbeidsbåt for utstyr som ikke trengs for å hindre unødig fare for smitte
- Bruk egen håv til hver merd eller vask og desinfiser mellom hver merd. Holdetid skal overholdes.
- Bruk oljehyre ved arbeid ved smittet merd slik at det er lett å vaske og desinfisere
- Støvler og hansker vaskes og desinfiseres etter endt arbeid ved merden
- Smittet merd er den siste som arbeides ved hver dag.
- Vask og desinfiser følgende etter endt arbeid:
 - Håv
 - Alt utstyr som har vært i kontakt med infisert materiale
 - Båt med utstyr og dekk
 - Oljehyre, hansker og støvler

Det skal kun benyttes akvakultur godkjente desinfeksjonsmiddel i henhold til [Mattilsynet](#)

Følg brukerveiledning og sikkerhetsdatablad/verneblad for produktet.

Dødfisk håndtering:

Om nødvendig kan følgende utstyr brukes:

- Brønnbåt med slanger som kan suge opp fisken fra notbunn
- Lift-up lokalisert i Torsken.

Vi har følgende tilgjengelig beredskap for å kunne håndtere økt dødelighet:

- Dødfiskopptak ved hjelp av eksisterende dødfiskhåver
- Dødfiskopptak ved hjelp av Lift up
- Kontroll av dødfiskopptak ved hjelp av kamera
- Kar for lagring av dødfisk på kjølerom frem til ensilering
- Ensilasjeanlegg for produksjon og destruksjon av dødfisk.
- Flåter med egne dødfisk systemer både kverning og lagringstanker.
- Egen (brønn) båt -SAFI, med 20 tonns lagringskapasitet

Vi har følgende kapasitet på håndtering av dødfisk:

- Flåte Akva 450 2 m³ kverntank, lagertank 50 m³
- Flåte Akva 450 2 m³ kverntank, lagertank 50 m³
- Flåte Akva 450 2 m³ kverntank, lagertank 50 m³
- Flåte Akva 450 2 m³ kverntank, lagertank 50 m³
- Landbase Torsken: 10 m³, 2 m³ og 5 m³ kverntank, samt en mobil kverntank på 8 m³
- Gryllefjord: 10 m³ kverntank.
- Torsken Havprodukter: 10 m³ kverntank, lagertank 20 m³

Lagring 100 m³ og evt lagring i kar i påvente av kverning (40 tonn).

Vi har leveringsavtale med Akvaren og Hordafor for mottak av ensilasje og beredskap hvis forhøyet dødelighet og sykdom. Hvis dette innbefatter store kvantum, har vi mulighet til å bruke Akvaren og Hordafor s' båter som har kapasitet til å bringe opp fisk fra not-bunn, og kverning/ensileringskapasitet.

Felles ved dødfiskhåndtering:

- Håven skal desinfiseres mellom hver merd og ved dagens slutt.

- Containere, stamper m.m skal vaskes hver dag når de tømmes

Destruksjon av syk fisk:

Ved påvisning av smittsom sykdom kan man bli pålagt utslakting eller destruksjon.

Ved destruksjon av syk fisk har vi flere alternative metoder.

Nødslakting:

Ved utslakting har vi etablert egne rutiner (se beredskap ved transport av syk fisk til slakteri og beredskap ved nødslakting)

Ved destruksjon av syk fisk:

Før destruksjon av større antall fisk skal vi søke Mattilsynet om tillatelse, jfr Akvakulturdriftsforskriften. En slik søknad skal bl. a. inneholde følgende:

- Beskrivelse av praktisk gjennomføring av destruksjonen
- Hvem gjør hva, ansvarsforhold
- Kontaktinformasjon til båt
- Hvor var båten ved forrige anløp
- Informasjon om smittehygieniske tiltak

Gjennomføring:

- Hvis praktisk gjennomførbart skal svimere destrueres for seg slik at ensilasjen deles i to kategorier.
- Wilsgård har avtale med Akvaren as om mottak av ensilasje.
- Dette gir oss også tilgang på Akvaren as båter og utstyr beregnet for destruksjon av syk fisk. Eksempelvis har Akvaren as tidligere ved flere tilfeller fått godkjent både utstyr for bedøvelse/avlivning og destruksjon av syk fisk.
- Vi har rammeavtale med Ro-rederiet, dette gir oss brønnbåt kapasitet også til bruk ved denne typen arbeid
- Vi har egne båter som har stor lastekapasitet (25 tonn) og krankapasitet.
- Disse båtene kan ta fisk i håv, bedøve/avlive den med for eksempel bezokain, før den går til destruksjon/ensilasje på landanlegg.
- Vi har egen kapasitet til å kunne destruere ca 70 tonn pr døgn.
- Bedriften har erfaringer med sykdomstilfeller der destruksjon har vært nødvendig. Denne kompetansen gjenspeiles i bedriftens kvalitetssystem.
- Wilsgård har sykdomsforsikring som også omfatter dekning av kostnader forbundet med destruksjon av syk fisk.

Referanser: [Akvakulturdriftsforskriften § 34](#)

Nødslakting:

Ved sykdom og/ eller havari kan det bli nødvendig å starte nødslakting.

Vi har lagt til rette for nødslakting med følgende tiltak:

- eget slakteri
- fast ansatte som har stor interesse for egen arbeidsplass
- stor kapasitet på blodvannsanlegg (kan økes betydelig)
- stor kapasitet på isproduksjon (kan produsere døgnkontinuerlig)
- rammeavtale med Ro-rederiet om transport av fisk, herunder syk fisk til nødslakt

Vi har også jevnlig samarbeid med følgende slakterier og vil ved behov utover eget slakteri kontakte disse for ekstern slakting:

- Lerøy Aurora as, Skjærvøy
- Nordlaks Produkter as, Stokmarknes
- Arnøy Laks AS, Lauksletta

Transport av syk fisk til slakteri:

Dersom det er påvist smitte, eller fisk på lokalitet er klinisk syk, eller det er påvist resistens mot kjente avlusningsmidler skal det vurderes å iverksette spesielle tiltak for transport til slakteri og slakting av fisken.

Disse tiltakene kan være:

- Transport med brønnbåt, og lukkede ventiler
- Ved slakting av andre generasjoner enn det som står på lokaliteter nærmere enn 5 km fra slakteriet skal det hvis det er påvist sykdom eller resistent lakselus slaktes direkte fra brønnbåt med lukket system.
- Ordinær kapasitet på slakteriet er 90 tonn pr skift, dette kan økes til 170 tonn ved opp mot 2 skift i døgnet. Wilsgård har ingen lokaliteter med større MTB en 5600. Dvs. at vi kan slakte tom en lokalitet på 30 dager om vi skal slakte alt selv, og lykkes med å kjøre kontinuerlig produksjon på slakteriet.

Wilsgård har rammeavtale med rederiet ROSTEIN og Harøy om brønnbåttransport av fisk

HMS

Ombord i båtene skal det brukes vest, vernestøvler, egnet bekledding, sikringsradioer, samt at det ved bruk av kran skal brukes hjelm.

Relaterte vedlegg:

 Gjenfangstfiske rapport